

OTSUS

06.01.2025 nr 5-5/2025-001

Koondumisele nr 42/2024 Aktsiaselts United Motors/ Autoesindus OÜ ettevõtja osa loa andmine**1. Koondumine**

13.12.2024 esitas Aktsiaselts United Motors (registrikood 10527085) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid 21.11.2024 Aktsiaselts United Motors ja Autoesindus OÜ (registrikood 10772962) äritegevuse müügilepingu (edaspidi leping). Lepingu kohaselt omandab Aktsiaselts United Motors äriühingu Autoesindus OÜ ettevõtja osa, milleks on mootorsõidukite jaemüügi ettevõtte asukohaga Jõhvi, Lääne 1b, konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 19 lg 3 tähenduses.

Tehingu tulemusel omandab Aktsiaselts United Motors valitseva mõju Autoesindus OÜ ettevõtja osa üle KonkS § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 16.12.2024 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teadaande väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks Aktsiaselts United Motors ja Autoesindus OÜ.

Aktsiaselts United Motors on Eestis registreeritud äriühing, mille aktsionärideks on Jaanus Nieländer (isikukood [...]), osalus 24,25% Kristo Karilaid (isikukood [...]), osalus 24,25% ja BELMOT AG (Šveitsi registrikood CH2039029855), osalus 51%. Belmot AG suurim aktsionär on L.A.J.S. (Rootsi isikukood [...]), kellele kuulub 61,34% aktsiatest. Belmot AG on valdusettevõtja, kellel on järgmised tütarettevõtjad:

- Aktsiaselts Belmot Estonia, mis tegeleb enda või renditud kinnisvara üürileandmise ja käitusega ja tema tütarettevõtja Kaubaekspress OÜ, mille põhitegevus on veoste ekspedeerimine ja laondus;
- Aktsiaselts United Motors, mis tegeleb sõiduautode ja väikebusside (täismassiga alla 3,5 t) müügiga ning mootorsõidukite hoolduse ja remondiga, mootorsõidukite osade ja

lisaseadmete jaemüügiga. Aktsiaselts United Motors on kaubamärkide Peugeot, Citroën, Fiat Professional, Maxus, Opel, Jeep ja Alfa Romeo, BMW, MINI ja Rolls Royce edasimüüja.

Aktsiaseltsil United Motors on kolm müügiesindust Peetris, Tallinnas ja Kohtla-Järvel. Aktsiaseltsil United Motors ei ole tütaretevõtjaid.

Autoesindus OÜ on Eestis registreeritud äriühing, mille peamiseks tegevuseks on sõiduautode ja väikebusside (täismassiga alla 3,5 t) müük. Autoesindus OÜ on olnud KIA ametlik esindus, kuid hooldatakse Opel, Hyundai, Chevrolet, Suzuki, Moskvitš, Nissan, Peugeot, Pontiac, Porsche, Ram, Renault, Rover, Saab, Seat, Škoda, Subaru, Toyota, VAZ, Volkswagen, Volvo jm kaubamärgiga sõidukeid. Samuti tegeleb Autoesindus OÜ hoonehalduse abitegevustega ja kaubaladude tööga.

Autoesindus OÜ ettevõtja osaks on KIA kaubamärgiga autode müügiga ja hooldusega seotud äritegevus, Jõhvi müügiesinduse üürileping, domeen, varuosad, põhivara, uute autode ladu, kasutatud sõidukid, äritegevuse kasutuses olevad autod ja nendega seotud liisingulepingud, töölepingud, seadmetega järelmaksuleping ning ettevõtte tegevusega seotud tarne- ja kliendilepingud.

3. Õiguslik hinnang

3.1. Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2. Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määrus nr 69 „Koondumise teate esitamise juhendi“ (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise puhul võib eristada järgnevad kaubaturud, kus tegutsevad mõlemad koondumise osalised:

- uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja tarvikute jaemüük;
- kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük;
- sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont.

Uute ning kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük on valdavalt riigisisene, hõlmates kogu Eesti territooriumi. Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi geograafiliseks käibimise alaks võib olla üldjuhul lokaalsem piirkond kui kogu Eesti territoorium.

Kuivõrd käesoleva koondumise puhul turu struktuur oluliselt ei muutu ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik. Samas analüüsib Konkurentsiamet koondumise puhul konkurentsiolukorda Eestis eespool nimetatud kaubaturgudel, mille osas koondumise osaliste äritegevus kattub.

4. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osalised nii Aktsiaselts United Motors kui ka Autoesindus OÜ ettevõtja osa tegutsevad ühtedel ja samadel kaubaturgudel, mistõttu on käesoleval juhul tegemist kaubaturgude horisontaalse kattuvusega.

Uute sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi kaubaturu analüüsimisel kasutas Konkurentsiamet koondumise osaliste poolt esitatud Autode Müügi- ja Teenindustevõtete Eesti Liidu (AMTEL) 2023. aasta koondandmeid, mis kajastavad Eestis müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite mahtusid. Andmete kohaselt oli müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite arv 27 744. Koondumise osaliste poolt 2023. aastal müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite arv kokku oli [...]. Eelnevast tulenevalt kujuneb koondumise osaliste ühine turuosa uute sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügil väiksemaks kui 5%.

Kasutatud sõiduautode jaemüügi kaubaturu analüüsimisel kasutas Konkurentsiamet Transpordiameti poolt avaldatud statistikat. Transpordiameti andmetel¹ registreeriti Eestis 2023. aastal 12 276 kasutatud M1 (sh M1G) ja N1 (sh N1G)² kategooria sõidukit, millest koondumise osaliste müüdud kasutatud sõidukite arv oli [...]. Sellest tulenevalt ei ole koondumise osaliste turuosad kokku kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi kaubaturul märkimisväärsed ning hinnanguliselt ei ületa 10%. Kasutatud sõiduautode jaemüügiga tegeleb Eestis väga suur hulk erinevaid äriühinguid. Lisaks konkureerivad antud turul ettevõtjatega ka eraisikutest müüjad, kes reklaamivad autode müüki meedia vahendusel (nt veebiportaalides).

¹ <https://www.transpordiamet.ee/soidukite-statistika>,

² M1 kategooria (sõiduauto) on sõiduk, millel lisaks juhiistmele ei ole rohkem kui kaheksa istekohta. N1 kategooria (kaubik) on sõiduk, mille täismass ei ületa 3,5 t. G-tähega tähistatakse teatud nõuetele vastavaid maastikusõidukeid.

Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi kaubaturu analüüsimisel ning kogu kaubaturu mahu määramisel tugines Konkurentsiamet koondumise teates toodud andmetele³, mille kohaselt 2023. aasta sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi müügitulu Eestis oli 353 698 030 eurot. Koondumise osaliste poolt 2023. aastal sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi osutatud teenuste müügikäive oli [...] eurot, mis moodustab sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi kogu müügitulust Eestis alla 5%. Lisaks tegeleb sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondiga hulgaliselt spetsialiseerunud autoremonditöökodasid.

Koondumise osalistega samadel kaubaturgudel tegutseb veel mitmeid ettevõtjaid. Nt Amserv Grupi AS, osaühing Inchcape Motors Estonia, Reval Auto Esindused OÜ ja Aktsiaselts Auto 100.

Eelnevat arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eelnevast ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Aktsiaselts United Motors ja Autoesindus OÜ ettevõtja osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

(allkirjastatud digitaalselt)

Küllli Haab
regulatsiooniteenistuse juhataja-peadirektori asetäitja

³ EMTA Tableau keskkonna teave, mille algandmed tuginevad Äriregistris esitatud 2021.-2023. aasta müügitulu andmetele; filtreerimisel kasutatud EMTAK koodi 45201 (Mootorsõidukite hooldus ja remont).